

# Rendet és fegyelmet az iskolákban.

— Dettre népbiztos rendelete a tanulókhöz. —

(Saját tudósítónktól.) A proletáralom alapja az általános tudás, műveltség és fegyelmeztség. Eddig azért tarthatták elnyomatásban, kitagadottságban és az emberi megélhetéstől megfosztva a tömegeket, mert a tanulás, a készség, az előrehaladás a tökések, a vagyonsok kiváltsága volt. Most ennek meg kell változnia. Általános műveltség kíséri az általános jólétet. A proletárságnak erről a nagy érdekéről kell felvilágosítani, meggyőzni a tanulóiúságot, a diákokat, a jövő nemzedéket, amelynek erejére és szívósságára nagyobb szükség van, mint valaha. A forradalmi átalakulásban rendkívüli hivatás vár az iskolákra. Az utóbbi időben mégis olyan jelenségek tapasztalhatók a tanulóknál, amelyek veszélyeztetik a diadalmasan felépülő magyar Tanácsköztársaság jövőjét. Különösen a nagyobb diákok engedik meg, most maguknak azt a szabadságot, hogy szembehelyezkednek az iskola szabályaival, rendjével, tanáraikkal és oly követelésekkel állanak elő, amelyeknek teljesítése káros lenne a proletáralomra. Sokan pedig oly szerepet vállalnak tanulás helyett, ami nem őket illeti meg.

Dettre János népbiztos elvtárs, felismerve az iskolák falain belül mutatkozó káros jelenségeket, a következő rendeletet bocsátotta ki a középiskolák és szakiskolák igazgatóságához:

Az utóbbi napokban a nagyobb diákok mozgalmat indítottak aziránt, hogy az évvégi bizonyítványt minden további tanulás nélkül azonnal kapják meg. E törekvésük igazolására több, a mostani helyzettel összefüggő jogcímet hangoztattak. Olyan diákok is akadtak, akik az iskolai élet rendjébe bele nem illeszthető közéleti működésre vállalkoztak. Általában a nagyobb diákok közt egészségtelen irányba fajuló szervezkedés jelei mutatkoznak.

A tanuló ifjúságnak *legszigorubb köte-*

*lessége a magyar tanácsköztársaság iránt, hogy iskolai munkáját szorgalmasan és becsületesen végezze el.* A most alakuló államrendnek égetően szüksége lesz képzett, nagy tudású férfiakra. Az a diák, aki ma bármiféle tetszetős ürügygel ki akarja magát vonni a tanulás kötelezettsége alól, árulást követ el a mi nagy céljaink ellen. A tanuló fordítsa minden idejét és gondját iskolai tanulmányaira, önképzésére, ismeretterjesztő és felvilágosító előadások hallgatására, értékes könyvek olvasására, mert csak így szerzi meg azt a harci felszerelést, amellyel az új szellemnek szolgálatot tehet. Mindenki teljes lélekkel töltse be hivatalát: a politikus alkosson, a katoná harcoljon, a diák tanuljon.

Szeged, 1919. március 29.

Dettre s. k., népbiztos.

Dettre népbiztos utasította az iskolák igazgatóit, hogy rendeletét olvassák föl a felsőbb osztályú tanulók előtt.

## HIREK

000

— A vörösörség megkezdte működését. A szegedi karhatalmi erők parancsnoka, *Tabódy Zolt* elvtárs szombaton délelőtt tíz órakor az összes karhatalmi alakulatok bizalmi férfiái és tisztviselői előtt beszédet mondott. Figyelmeztette a vörös örséget, hogy a proletárérdekéért dolgozik és azok mellett a végéig ki kell tartani. A vörös örség a rend és közbiztonság fontos munkáját végzi és így annak keretében is törhetetlen fegyelemnek kell érvényesülnie. A vörös örség parancsnoka egyébként a következő rendeletet adta ki:

A franciákkal szemben senki ne viselkedjen kihívóan, mert a legnagyobb kellemetlenségnek tehetné ki magát. A francia örséget lehetőleg kerülni kell, mert a nyelvkülönbség miatt könnyen támadhatnak félreértések és

a francia örség hamarosan fegyverét használhatja. Fegyverviselési engedélyt senki nem kaphat. Vadászfegyvernek a lakásban való tartására is csak az kaphat engedélyt Szakáll elvtárstól, akinek már eddig is volt vadászbjegye. Aki az utasításoknak ellenszegül, forradalmi törvényszék elé kerül.

— A ferencrendiek, minoriták és Back Bernát műkincsei. A városi népbiztos a következő rendeletet közölte: A ferencrendiek és minoriták rendjének tulajdonában levő Szegeden őrzött műkincseknek, műbeccsel bíró ereklyéknek, ősnymtatványoknak, régi kéziratoknak és könyveknek, valamint Back Bernát szegedi lakos tulajdonában levő műkincseknek leltározását és őrizetbevételét elrendelem. A leltározás eszközölésére *Móra Ferencet*, *Joachim Ferencet* és *Csányi Mátyást* küldöm ki. Az őrizetbe vétel iránt a leltározás befejezése után fogok intézkedni. A leltározandó tárgyak azonban addig az ideig is tulajdonosuk, illetőleg kezelőik által őriztetendők, hozzájárulásom nélkül nem szállíthatók el. Aki jelen rendeletem ellen vét, statáriális bíróság elé kerül.

— Aláírták az éttermi- és kávéházi alkalmazottak kollektív szerződését. Az éttermi- és kávéházi alkalmazottak, mint ismeretes, bérharcot kezdtek munkaadóikkal, akik a kollektív szerződést nem akarták aláírni. A bérharc négy napi küzdelem után eredménnyel járt. A kollektív szerződést szombaton délelőtt *Somogyi Szilveszter* polgármester elvtárs, mint a direktórium tagja előtt úgy a munkaadók, mint a bizalmiférfiak aláírták. Ezzel végre Szegeden is megszűnt a *borraváló-rendszer*. Derék éttermi- és kávéházi alkalmazott elvtársaink most már a kollektív szerződés alapján biztos és megérdemelt megélhetéshez jutnak fáradságos munkájukért. Csodálatos, hogy eddig is, hogy lehetett tűnni, hogy becsületes munkások „borraválóért” legyenek kénytelenek dolgozni.

— A „Szeged és Vidéke” napi lap a sajtóbizottság határozata folytán hétfőn délután ismét a szokásos időben és formában megjelenik.

## A MA útja és célja.\*

A háboru elején, mialatt a burzsoá irodalom fürge haditudósítói, közöttük néhány világhíres, örült reklámozót csaptak a tömeggyilkosság művészetének, mintahogy azelőtt, az ugynevezett békében a tömegbutítás színházi művészetének csaptak örült reklámozót, mondom, a háboru elején megjelent egy vörös füzet, amely a Tett nevét viselte és amely lángoló tiltakozás volt, nem csupán a háboru ellen, hanem a társadalom ellen is, mely a háborút elviselte és a művészet ellen, amely a társadalomból fakadt és élt, mint a lápvirág a hínárból. Ez a Tett (Kassák Lajos rapja), ez a magyar és emberi tett, a nevéhez méltóan nem csupán tiltakozott és lázadozott, de minden sorában egy más akarat, egy más program, egy más út, igazság és élet mutatkozott és bontakozott, mint ami körülötte a kis hazában és a nagy világban az erőszakos hazugság árnyékkirályságával kérkedett. A Tett több volt, mint pacifista, A Tett nemcsak a háboru ellen dalolt és harsogott, A Tett csákányát fogta és csóvját dobta az egész mindenség ellen — incendiammo palazzi e chiése — amelynek büroiból, gyaráiból, redakcióiból és kastélyaiból ez a rontás

\* Ezt a cikket Juhász Gyula a MA 1918. december 29-én tartott első vidéki matinéján Szegeden bevezetőnek mondta el.

és romlás elindult és bejárta a világot, a halál és a pusztulás óriás fekete Internacionálét szervezte az élet és munka nemzetköziségének temetőjén.

Azt akarta A Tett, hogy a művészet ne csak passzívan szemléljen, mint a fakir a köldökét és a habitűt az operát, hogy a művészet ne csak meddőn siránkozzék vagy újjongjon a dolgok láttán, de maga is aktív részt vegyen a világ megformálásában, maga is alakítsa a dolgokat, teremtmény legyen a művészet és irányító, az új világnak, amely jön és támad, ne csak bámulója, de építőmestere is! Akiót akart A Tett az akció ellen, amely rombol, akciót, amely teremtsen! A kis magyar élet akkori nagy urai, ha nem is értették A Tett nyelvét egészen, de megérezték a gesztusát és lefogták mind a két kezét. Betiltották a Tettet, mert akkor csak az a tett volt szabad és megengedett, amely felsőbb parancsra, alávaló célokért történt. A Tett megszűnt; de nem szűnt meg az akarat, a törekvés, az energia, amely A Tett embereiben élt és forrongott, napfényhez és szóhoz akart jutni. Nemsokára megjelent a Ma, a mely új névvel, új köntösben A Tett volt. Ez a Ma nem csupán egy lap, mint annyi más, ez a Ma egyuttal fiatal és bátor erők összetevője, egy egészséges és egységes világ szemlélet, sőt világalkotás novam organuma, egy tribunál, ahonnan nemcsak szép szavakat mondanak, de ahonnan egy új művészet, egy

új világ proklamációját és manifestumait hirdeti.

A Ma nálunk azt a hivatást teljesíti, a mit az olasz futuristák, a német és francia expresszionisták organumai együtt. A Ma nem egy párt lobogója, sem politikai, sem irodalmi és művészeti párté, nem hirdeti szociáldemokrata dogmákat, nem ad ki pacifista bullákat, a Ma, hogy Nietzsche szavait használjam, a sóvárgás nyila a tulsó part felé, amely az élet hatalmas és mindennél erősebb akaratából repítve biztos lendülettel siet a jövő felé. A Ma nem utánoz és nem másol idegen törekvéseket és eredményeket, de szolidáris minden igazsággal és művészettel, a mely a korhadt világot robbantja és az új világot kalapálja és koszorúzza.

Gyökerei a magyar humuszból hoznak életet és életkedvet, de koronája a világ napjától virul és a világ viharától erősödik. Az olasz futuristák a latin kultúra görnyesztő terhét akarják lerázni, mikor minden mult ellen tiltakoznak és eszelekednek, a német akcionisták és sturmisták a meddő esztétikát ugynevezett szépirodalmát eszerélik fel élettel és igazsággal, a magyar Ma írói, költői, kritikusai, zenészei, festői és szobrászai visszatérnek a művészet ősi, primitív, örök, spontán erőihez, hogy a burzsoávilág mondacsinosított komplikációi és differenciáltságai helyett, a passzív impresszionizmus helyett, amely megelégedett szép dolgok nézésével és

# Mindenkinek

érdekébe áll szivarkapapírokat, szivarkahüvelyeket a MÉDI SPECIALITE higienikus szivarkahüvely főraktárában vásárolni.

Telefon 15—20.

Szeged, Jókai-utca 11. szám.

Eladás úgy nagyban, valamint kicsinyben.